

ban szép egészé egyesül. És e „szépségek” épen nem gyorsan hervadnak: ellenkezőleg, talán az a kár, hogy túlságosan is erősen virulnak.

Húsz évvel ezelőtt Kutyban elvétve és különösen ünnepi alkalmakkor férfiak még viselték az örmény nemzeti öltözetet. E viseleten azonban kevés az eredeti, s az oláhok és más keleti népek is nagyon hasonló ruházatban járnak. Azonban meglehetősen pontossággal megállapíthatjuk, hogy milyen volt a múlt századi örmény viselet.

A XVI. századra nézve ott vannak a bukovinai Voronecban levő kolostor-templomnak igen nevezetes falfestményei (1546), melyek a gyönyörű fekvésű egyház egész nyugati oldalát borítva az utolsó ítéletet ábrázolják. A képek alsó sorában látható csoportok között, melyek a föltámadásra egybesereglett népeket tüntetik föl, a tatárok és arabok tömegében ott láthatók az örmények is (lykarminski) patriarchájuk vezetése alatt. Egynek kék hajtókás hosszú szürke köntöse és magas szürke süvege van, a másikon sötétkék ruha ugyanolyan, de fölhasított ujjakkal, a harmadikon arannyal átszőtt és piros virágokkal mintázott hosszú talár bő felső ujjakkal és hasított szűk ujjú, vérvörös kaftán látható.

A XVII. század örmény viseletét Rembrandtnak azon gazdag öltözékű remek saját arcképén tanulmányozhatjuk, melyet három évvel ezelőtt Kums kisasszony kevéssé ismeretes, de fölötte értékes antwerpeni magángyűjteményében látott e sorok írója. A viselet valóságában senki sem kételkedhetik, tudván, hogy az efféléket nagyon szerette a nagy mester, aki ez öltözetet bizonyára a Hoog-Boom-Sloot örmény telepén szerezte. Végül a XVIII. századot illetőleg a már említett Minas képére hivatkozhatunk. Hogy a galíciai örmények egészen a XIX. század elejéig megtartották, vagy legalább nem vetették le teljesen ősi viseletüket, azt a mellékelt képen láthatjuk legjobban, mely Kraus János 1801-ből való pasztelljének a mása és a galíciai Soltan Abgarowicz családból való öreg nőt ábrázol (az illető 1822-ben halt meg).

(Folytatjuk)

(Megjelent: Az Osztrák-Magyar Monarchia írásban és képekben. Galícia. Budapest 1898.)

/Szerk. megjegyzés: eredeti írásmóddal/

* * *

Farsang-farka Zuglóban

A Zuglói Örmény Kisebbségi Önkormányzat meghívására február 19-én vidám farsang-pótló társasági összejövetelre gyülekeztünk. Jókedvű csapat töltötte meg a Zuglói Kisebbségek Házát. A műsort a Zárui Stúdió fiatal modell-növendékei nyitották meg egy fergeteges divatbemutatóval. Ez olyan sikeres volt, hogy az egyik néző azonnal rendelt egyet a különleges estélyi ruhákból. A táncot egy szép angol keringővel indítottuk, melybe a közönség is bekapcsolódott. Rövid szünet után a bátor, vállalkozó szelleműeknek lehetőség adódott szórakoztatásunkra bármit előadni. Szárkiszján Ádám előadásában szintetizátoron szép, világhírű melódiákat hallhattunk, Zárug Kati - dr. Szám László által fordított - régi örmény anekdotákat olvasott fel, majd Becker István tanár úr - zuglói lakos - érdekes mutatványával gazdagította a programot: vacsora helyett „tüzet nyelt”! Erdélyi örmény szokásnak megfelelően „kosaras-bált” rendeztünk, így mindenki hozott magával enni-innivalót. Tombola sorsolás után kötetlen beszélgetés közben kóstolgattuk és fogyasztottuk egymás vacsoráit.

Igen kellemes estét töltöttünk el együtt, reméljük, hogy ezzel hagyományt teremtünk.

Zárug Anna Zita

* * *

Dr. Szentpétery Tibor

(1916-2005)

Jogász, fotográfus, Podmaniczky-díjas városvédő - saját életrajza szerint.

Számunkra egy kicsit több ennél. Erdélyi magyarörmény értelmiségi családban született 1916-ban, Budapesten, ahol iskoláit, majd a Pázmány Péter Tudományegyetem jogtudományi szakát végezte. 1937-ben doktorrá avatták.

A II. világháború idején a keleti fronton már haditudósító rajparancsnokként szolgál. A Don-kanyar véres eseményeit ábrázoló, közel 700 felvételéből 1992-ben a Legújabbkori Történelmi Múzeum fotó- és háborús emléktárgyak kiállítását szervezte.

Óriási anyagot készített 1956-ban is az utcákat járva, rejtett kamerával. 1991-től rendre megjelentek az 56-os tragédia jelenetei különböző kiállításokon. 1999-ben a Hidegkúti Galériában „Ahogy én láttam 56-ot” címmel 70 nagyméretű fotóból, plakátból álló kiállítását, 2000-ben pedig a Máriaremete-Hidegkúti Ökumenikus Általános Iskolában „Budapest sebei - a forradalom nyomai Pest-Buda utcáin 1956-ban ” címmel láthattuk dokumentumfotóit. Pótolhatatlan gyűjtemény ez történelmünk mérföldkövéről az utókor számára, a jelenkor számára is, hogy emlékezzünk és őrizzük a lángot, s hogy akik felejteneék, szembe-süljenek a történelemmel.

1945-ben Németországban amerikai fogságba kerül, majd hazatelepülése után internálják. Származása, korábbi katonai pályafutása pályamódosításra késztetik. Amatőr fotóból - szaktanfolyamok elvégzése után - hivatásos fényképész lesz. 1980-ban ment nyugdíjba. Főállása mellett 3 évtizeden át több fővárosi múzeum külső munkatársa (Néprajzi-, Iparművészeti-, Természettudományi-, Budapesti Történelmi Múzeum). Muzeológusok irányítása mellett jelentős feltárások dokumentátora lett.

1982-től a Budapesti Városszépítő/Városvédő Egyesület alapító tagjaként a fotóscsoport városrészeként feldolgozó munkáját koordinálta.

A 40-es évek elejétől létrejött „Budapest Photo” kisvállalkozásban rendszeresen fényképezi a főváros műemlékeit, látnivalóit.

1990-ben jelenik meg az elmúlt századok értékeit bemutató gyűjteménye az erdélyi szász erődtemplomokról, majd 1995-ben A XVIII-XIX. században kihelyezett Budapesti Határkövek albuma c. könyve.

Egész életében vonzódott a természethez, s mint bakancsos turista a Kárpátok kétezres vonulatainak sziklás gerincösvényeit Orsovától Dévényig bejárta. Beszélt erről is a múlt héten, december 11.-én, a Duna TV-ben sugárzott portréfilmben.

1952-ben nősült, felesége Scossa Piroska szintén magyarörmény származású, sőt édesanyja ugyancsak Szentpétery volt. 3 lánya és 9 unokája van.

1975-től évtizedeken át segítette Kádár Dániel apátplébános munkáját, a Budapesti Örmény Katolikus Egyházközség gondnokaként. Precíz, megbízható munkája, elszámolásai, az irattár pontos vezetése, a múzeum és levéltár létrehozásában és dokumentálásában betöltött szerepe az egyházközség tagjainak elismerését is kivívta.

Kádár Dániel apátplébános úr 1988-ban bekövetkezett halála után lemondott ezen tisztségéről, amelyet Mányó József főpát elfogadott. Ezután még megpróbálta az egyházközség híveit összehívni új egyháztanács-választás és az egyház ügyeinek rendbetétele céljából, nem rajta múltott azonban, hogy ez nem valósulhatott meg. Ahhoz már idősnek érezte magát, hogy felvegye a harcot az egyház ügyének intézésében felbukkant új emberekkel.

Szentpétery Tiborról 84 éves korában elmondhatjuk, hogy nemcsak a család genetikai folytatását biztosította, hanem fényképezőgéppel olyan életművet alkotott, amely a XX. század sorsfordító eseményeit hitelesen menti át a jövőnek. Tette, mert mindig a hitelességre törekedett, s mert maga is mindig hiteles ember volt, maradt. Ma is az magyarként, örmény gyökerű magyarként. És kívánjuk, hogy még sokáig így legyen közöttünk.

*Dr. Issekutz Sarolta
(Elhangzott a Fővárosi Örmény Klubban 2000. december 21-én.)*

Dr. Szentpétery Tibor temetése március 26-án a Börzsönyben megtörtént. Emlékét kegyelettel megőrizzük, áldozatos munkájának eredményeit megvédjük.

Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület

* * *

Wass Albert

Amikor örökségről beszélünk, általában arra gondolunk, ami atyáinktól hagyatékként reánk maradt. (...) A szellemi kincsek azonban örökkévalók. Ezek képezik (...) az egész emberi világ egyetlen elpusztíthatatlan valódi örökségét. Azt az örökségünket, amit nem vehet el tőlünk senki, ami nem veszt el csupán akkor, ha mi magunk lemondunk róla, megfélemezünk róla, vagy egyszerűen restek vagyunk arra, hogy megőrizzük és életünkben, cselekedeteinkben méltók legyünk hozzá.

*Magyar örökségünk
Az Igazlító - Aforizmák és bölcsességek (Kráter, 2004)*